

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobce: M. T.**, zastoupeného JUDr. Janem Vokálem, advokátem se sídlem Brno, Bratislavská 12, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2003, č. j. OAM-12774/VL-20-ZA08-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně, ze dne 17. 2. 2004, č. j. 55 Az 647/2003-25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 3. 4. 2003, č. j. OAM-12774/VL-20-ZA08-2001, žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně žalovaný rozhodl tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě ze dne 29. 4. 2003 proti rozhodnutí žalovaného, které napadl v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, žalobce citoval řadu ustanovení správního řádu (§ 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46, § 47 odst. 3), která správní orgán v řízení porušil a trval na tom, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ke skutkovým důvodům odkázal na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a další spisový materiál. Navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Usnesením ze dne 8. 10. 2003 krajský soud žalobce vyzval k odstranění vad žaloby, a to aby ve lhůtě 15 dnů v souladu s § 71 odst. 1 s. ř. s. označil žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, a navrhl důkazy k prokázání svých tvrzení.

V doplnění žaloby ze dne 24. 11. 2003 žalobce opět citoval řadu ustanovení správního řádu (§ 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3), která žalovaný v řízení porušil a dále uvedl, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ke skutkovým důvodům odkázal na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a další spisový materiál. Nad rámec obsahu žaloby pak doplnil, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože by tím ohrozil svoje rodiče i sebe a požádal o milost alespoň ještě na rok. Závěrem zopakoval žalobní petit, tedy navrhl zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Krajský soud usnesením ze dne 17. 2. 2004 žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s. V odůvodnění konstatoval, že soud je v přezkumném řízení vázán žalobními body, přičemž není povinen, ale ani oprávněn, dovozovat za žalobce jakákoliv tvrzení, což platí zejména pokud jde o rozsah napadení správního rozhodnutí, vymezení namítaných důvodů jeho nezákonnosti a odůvodnění v žalobě uváděných tvrzení. Podle názoru soudu podání žalobce ze dne 29. 4. 2003 postrádalo základní náležitosti žaloby vymezené v § 71 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s., když se žalobce omezil v podstatě jen na ohlášení nesouhlasu s napadeným rozhodnutím ve lhůtě stanovené zákonem. Z obsahu podání bylo pouze patrno, kdo je účastníkem řízení, které rozhodnutí je napadeno a byly zde uvedeny právní důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí a návrh výroku rozsudku. Protože bez doplnění žaloby nebylo možno o věci dále jednat, poučil soud usnesením ze dne 8. 10. 2003 žalobce a vyzval ho k doplnění podání v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto usnesení. K této výzvě žalobce doložil do spisu podání ze dne 24. 11. 2003, v němž uvedl, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože by ohrozil svoje rodiče i sebe a poprosil o milost alespoň ještě o rok. Vzhledem k tomu, že i přes výzvu a poučení soudu z podání žalobce nadále ani po doplnění nevyplývaly žádné skutkové důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí a žalobcovo podání tak nadále trpělo vadami, které bránily meritornímu přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v mezích vytčených žalobními body, soudu nezbylo, než žalobu v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnout.

Proti odmítavému usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost založenou na důvodech § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Uvedl, že krajský soud měl dostatek podkladů pro rozhodování a nebyl tak dán důvod pro odmítnutí žaloby. Soud je povinen posuzovat všechna podání podle jejich obsahu. Stěžovatel výslovně napadl rozhodnutí o zamítnutí azylu v celém jeho rozsahu s tím, že správní orgán nevyšel při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného stavu věci, když si neopatřil potřebné podklady, což je jeho zákonnou povinností. Tvrzený důvod nezákonnosti tedy spatřoval v tom, že řízení bylo postiženo vadou, která měla za následek nesprávné posouzení věci, jelikož správní orgán neprovedl šetření nezbytná k objasnění rozhodných okolností. Dokonce opíral svá tvrzení o konkrétní zákonná ustanovení a prostřednictvím těchto odkazů uváděl, které povinnosti žalovaný v řízení porušil. Odůvodnění v žalobě uváděných tvrzení bylo podloženo přiloženým rozhodnutím žalovaného.

K meritu věci dodal, že Zpráva MZV USA i zprávy Výboru pro lidská práva či monitorovací zprávy organizace Amnesty International konstatují, že i uzákoněná lidská práva nejsou zpravidla na Ukrajině dodržována, právní řád Ukrajiny tedy obsahuje pouze formální prostředky nápravy a pakliže by se obrátil na policii, bylo by to neúčinné.

Naopak by byl dále perzekuován, neboť jak uvedl již při pohovoru, důvodem jeho pronásledování byl právě výkon pravomoci veřejného činitele. Z Ukrajiny odešel kvůli strachu o život, je proto pochopitelná jeho snaha, a je to i v obecném zájmu, aby jeho pobyt v ČR byl legální. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce též požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

K podané kasační stížnosti žalovaný sdělil, že vzhledem k jejímu obsahu se k ní nebude vyjadřovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. umožňuje tomu, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Obsahové náležitosti předpokládané žaloby jsou upraveny jednak obecně v § 37 odst. 2 s. ř. s., určujícím formu žaloby, a odst. 3 téhož ustanovení, podle kterého z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno, a dále konkrétně v § 71 odst. 1 s. ř. s., kdy žaloba kromě uvedených obecných náležitostí podání musí obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a konečně návrh výroku rozsudku. Ze žalobních bodů, jejichž nedostatek byl důvodem pro odmítnutí stěžovatelovy žaloby, přitom musí být zřejmé důvody žalobcova přesvědčení, že napadené správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního, a toto jeho tvrzení musí být náležitě odůvodněno. Význam co nejpřesnějšího uvedení žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno, a která znamená, že soud se při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce dovozuje.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu vyzve usnesením podatele k opravě vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, který konstatoval, že stěžovatelem podaná žaloba ze dne 29. 4. 2003 postrádá některé náležitosti podle § 71 odst. 1 s. ř. s. I podle názoru Nejvyššího správního soudu je z podané žaloby patrno pouze to, kdo je účastníkem řízení, které rozhodnutí je napadáno, které jeho výroky jsou napadány, jaké jsou právní důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí a návrh výroku rozsudku. Zcela pominuty tak zůstaly důvody skutkové, ačkoli podle písm. d) uvedeného ustanovení musí být z žalobních bodů patrno, z jakých i skutkových důvodů považuje žalobce napadený výrok (výroky) rozhodnutí za nezákonné. Odkaz na spisový materiál vztahující se k žádosti o azyl se jeví jako naprosto nedostatečný úkon stěžovatele, neboť úkolem soudů jednajících

a rozhodujících ve správním soudnictví není vyhledávat jednotlivá tvrzení účastníků v různých částech správního spisu a ve vztahu k tomu pochybení správního orgánu v předcházejícím řízení, nýbrž přezkoumávat konkrétní kroky, na něž účastník řízení ve své žalobě poukáže a které specifikuje. Je to jeden ze základních rozdílů mezi přezkumem správním, kdy např. podle § 59 správního řádu odvolací orgán přezkoumá napadené rozhodnutí v celém rozsahu a je-li to nutné, dosavadní řízení doplní, popřípadě zjištěné vady odstraní, a řízením soudním, kde taková povinnost uložena není.

Ze znění výše uvedených ustanovení s. ř. s. je zřejmé, že jestliže podání neobsahuje zákonem stanovené náležitosti, soud vyzve navrhovatele (žalobce) k jejich odstranění v přiměřené lhůtě. V usnesení, které obsahovalo tuto výzvu byl stěžovatel poučen o tom, jakým způsobem má své podání (žalobu) doplnit, jakož i o tom, že neodstraní-li vady podání, soud usnesením řízení o tomto podání odmítne. Na výzvu soudu stěžovatel de facto pouze zopakoval obsah svého podání ze dne 29. 4. 2003. Krajský soud tak nepochybil, když z důvodu nedoplnění žaloby, pro něž nebylo možno v řízení pokračovat, žalobu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. V jeho procesním postupu neshledal za této situace Nejvyšší správní soud žádnou nezákonnost.

V bodech, jimiž stěžovatel napadl neúčinnost a kontraproduktivitu svého případného obrácení se na policii a závěr žalovaného o tom, že důvodem žádosti o azyl byla pouze snaha o legalizaci pobytu v ČR, je kasační stížnost nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.): opírá se totiž o důvody, které sice jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., ale které se nevztahují k napadenému usnesení. Krajský soud se těmito otázkami vůbec nezabýval, neposuzoval věc samu, neboť vady žaloby mu to neumožnily, a ani Nejvyšší správní soud se jimi nemůže zabývat. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud napadeným usnesením žalobu odmítl, rozhodl tedy pouze o tom, že v soudním řízení nebude pokračováno. V takovém případě však z povahy věci pro stěžovatele přichází v úvahu pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, přičemž pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále dle písm. c) uvedeného ustanovení, spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem. Výše uvedené kasační námitky nespadají pod tyto důvody kasační stížnosti a jsou tak jinými důvody, než o které se může kasační stížnost proti rozhodnutí o odmítnutí návrhu opírat.

Nejvyšší správní soud tedy shledal stěžovatelovy námitky dílem nedůvodnými a dílem nepřípustnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu